

POSAVSKA STRAŽA

Brežice

Narodno-radikalno in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

Krško

«Posavska Straža» izhaja vsaki 1. in 3. četrtek v mesecu, datiran z dnevom prihodnje nedelje. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četrt strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1.50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljatve (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah ali v Krško. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

Član 19. državnega osnovnega zakona o splošnih državljan-skih pravicah:

„Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, varovati in negovati svojo narodnost in svoj jezik. Enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli, v uradih in v javnem življenju je od države priznana.“

Volilni katekizem

za volitve v državni zbor po novi volilni postavi.

Konec.

27. Kakšne pravice ima volilna komisija? Volilna komisija odločuje:

a) če se pri oddaji glasov pokažejo pomisleki, če je oseba, ki hoče glas oddati, res opravičeni volilec sam, ali pa se le kdo drug izdaja za njega;

b) o veljavnosti oddanih glasov;

c) če se zoper volilno pravico kake v volilni imenik vpisane osebe ugovarja, razsodi takoj volilna komisija, če sme dotični svoj glas oddati ali ne.

28. Kdaj in kdo sme ugovarjati? Proti oddaji kakega glasu se sme samo toliko

časa ugovarjati, dokler glas še ni oddan, in vrhu tega samo tedaj, če se kdo drugi za pravega volilca izdaja, ali pa če je volilec šele po ugotovitvi volilnega imenika svojo pravico izgubil.

Ne more se pa ugovarjati zoper glasovanje takih oseb, ki so v kljub temu, da nimajo volilne pravice, vendar prišle v volilni imenik in se jih ni pravočasno «ven» reklamiralo.

29. Kdo sme biti na volišču navzoč? Na volišče (volilni prostor) se smejo pustiti samo volilci, ki imajo izkaznice. Ko volilec odda svoj glas, mora volilni prostor takoj zapustiti. C. kr. okrajno glavarstvo, pa tudi volilni komisar, sme odrediti, da se volilci le posamezno v volilni prostor spuste, če je to potrebno, da se volitev nemoteno izvrši.

Na željo strank, ki se poganjajo za kandidate, pa mora c. kr. okrajno glavarstvo dovoliti, da je pri celem volilnem dejanju od začetka do konca (tedaj tudi pri štetju glasov) v volilnem prostoru navzočih nekaj (2 do 5 strankinih zaupnikov. Te zaupnike morajo stranke pravočasno pred volitvijo c. kr. okrajnemu glavarstvu naznaniti, ki izmed njih izbere za vsako stranko primerno število.

30. Kake pravice imajo zaupniki? Ti zaupniki so samo priče volilnega

dejanja; kakor drugi volilci, imajo pa tudi oni pravico ugovarjati (glej točki 29, 30), drugih posebnih pravic pa nimajo. Seveda smejo, kakor vsak drugi volilec, volilno komisijo in volilnega komisarja opozarjati na morebitne nepravilnosti, in zahtevati, da se volitev po postavi vrši. Ako bi se njihovim pritožbam ne ugodilo, smejo terjati, da se te pritožbe v volilnem zapisniku zabeležijo.

31. Ali se sme na volišču agitirati? Med volitvijo so prepovedani nagovori na volilce in vsaka drugačna agitacija v volilnem prostoru samem, kakor tudi v poslopju, kjer se volitev vrši, in v bližnji okolici tega poslopja, ki jo c. kr. okrajno glavarstvo določi.

Tudi se mora za to skrbeti, da morajo volilci nemoteno hoditi v volilni prostor in nazaj.

32. Kako se volitev vrši? Najprej se sestavi volilna komisija, ki se mora, predno se glasovanje prične, prepričati, da je za vlaganje glasovnic določena posoda prazna. Potem oddajo najprej člani volilne komisije svoje glasovnice, za njimi pa drugi volilci po vrsti, kakor pridejo. Vsak volilec mora pokazati najprej svojo izkaznico, in potem odda predsedniku komisije svojo skupaj zvito glasovnico, ki jo predsednik skupaj zvito, kakor se mu je izročila, v volilno posodo položi.

LISTEK.

Rmečki upor ali stara pravda.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Po Avg. Šenoa.

XXVIII.

Dalje.

— No, in kje je gospod Ambrož? — vpraša Tomo.

— Umrl je — odvrne žalostno Štefko.

— Umrl! torej tudi to — zaječi junak, — oj kruta usoda, ki meša tolikokrat v čašo radosti grenko pelinovo kapljo.

Marta mu stisne roko in reče odkritosrčno; — namesto očeta sprejemata vas sin in njegova žena, odpočijte se gospod Milič. Vi ste nam gost, kakor tudi vaši vredni ljudje, dokler vas je volja.

— Hvala lepa — gospa, pokloni se Mogajič, — nocoj ostanemo pod vašo gostoljubno streho, a jutri zarano odrinemo dalje, ker nas težko pričakujejo tudi drugod — draga srca.

Na grajskem dvorišču se poslavlja Alapič od gospodarja, od gospe Heningove in od gospe Konjske.

— Žal mi je od srca — spregovori Alapič, da ni banova namera padla na rodovita tla in obrodila sadu, da se moram torej vračati praznih rok. Je pač Bog tako hotel. Bojim se, da bukne iz plamena te ljubavi, strašen požar. Bog nas varuj!

— Oh, da sem to znala — zajecelja Anka — ali povejte mi Kašper, niste li res dobili mojega pisma?

— Nisem ga res dobil in zato sem tudi prekasno prišel.

— A kje je Drmačič?

— Ne vem, izginil je, ko bi se bil pogreznil v zemljo, gotovo pa pride hudobnež zopet, ko bo gladen in žejen. A zdaj lahko noč, plemenite gospe! Vsi trije domači stali so še vedno na dvorišču, ko se je bil že davno zgubil v daljavi peket Alapičevega konja.

— Zdaj pride na nas zlo — nagrbanči Štefko svoje čelo — draga tašča! Ne preostaja nam nič drugega, nego še bolj podšuntati kmete.

— Da, — odobrava Uršula, ta nasvet — ne dam rada Miliču roke svoje hčerke toda moram; za kmete se pa poprimite vi. — Anka! nadaljuje starka in prime hčer za roko, — ti si prevarila mater, ti si se zlagala o Miličevi smrti — ti nimaš duše. Bog nas bo kaznoval.

Zahtevajte in razširjajte povsod „Posavsko Stražo!“

Komisija mora ime vsakega volilca, ki je že volil, zapisati v poseben zapisnik.

33. Kdaj se volitev konča? Od-dajanje glasovnic se konča ob določeni uri. Vendar se ne sme izključiti od glasovanja tistih volilcev, ki so prišli na volišče, še predno je potekla določena končna ura in se takrat že nahajajo ali v volilnem prostoru ali v čakalnici, ki jo je določila komisija, ali pa neposredno pred voliščem.

34. Kaj pa, če bi se volitev v do-ločenem času ne mogla vršiti ali končati? Prestavi se na drugi dan in to na običajen način razglasi.

35. Kaj se zgodi, ko je glasovanje končano? Predsednik izjavi, da je oddaja glasov končana, volilni prostor se zapre in prične se štetje glasov v navzočnosti volilnega komisarja, volilne komisije, zapisnikarja in zaupnikov.

Predno se prične šteti glasove, mora predsednik glasovnice v volilni posodi premešati, nato jih vzeti iz posode in prešteti.

Pri štetju glasov, ki se nato prične, razgrne en član komisije vsako glasovnico posebej, jo najprej sam pregleda, potem pa izroči predsedniku, ki jo na glas prebere, nato pa drugim članom komisije poda, da jo pregledajo. Pri tem pa pišeta dva člana komisije vsak na svojem listu število glasov vsakega kandidata. Oba ta glasovna lista (Stimmlisten) se morata med seboj ujemati in ju morajo na koncu podpisati vsi člani komisije.

36. Kateri glasovi so neveljavni?

a) Tisti, ki padejo na osebo, ki sama nima volilne pravice;

b) glasovi, ki se oddajo pod kakimi pogoji, ali ki so jim pristavljena naročila za kandidata;

c) glasovi, iz katerih ni razločno povzeti, kateri osebi veljajo;

d) prazne glasovnice.

Vsi taki glasovi in glasovnice se ne štejejo, kakor bi ne bili oddani.

Če je na eni glasovnici zapisanih več imen, je glasovnica veljavna, toda šteje se samo prvo zapisano ime.

37. Kdo je izvoljen? Tisti kandidat, ki je dobil več kakor polovico vseh veljavnih oddanih glasov.

38. Kaj se zgodi, če noben kandidat ni dobil nadpolovične večine glasov? V tem slučaju pride do ožje volitve. V ožjo volitev prideta tista dva kandidata, ki sta pri volitvi največ glasov

dobila. Za ožjo volitev veljajo vse tiste določbe, kakor za prvo volitev; veljavni so pa le tisti glasovi, ki se oddajo enemu izmed tistih dveh kandidatov, ki sta v ožjo volitev prišla. Glas, ki se odda za kako drugo osebo, se ne šteje.

39. Kdaj se vrši ožja volitev? Dan morebitne ožje volitve se določi in razglasi že pred prvo volitvijo.

40. Kdo sme v ožji volitvi voliti? Vsak volilec ne glede na to, ali je pri prvi volitvi volil ali ne.

Nemškutar — nemčur.

I.

Dve besedi popolnoma enacega pomena znani ste širom slovenskih pokrajin, v navadi ste v zasebnem občevarju med Slovenci, v navadi ste v javnosti, v časopisih, v književnosti itd. — dve besede, ki se glase: nemškutar, nemčur. Dvomimo pa vendar, da je pomen teh v obče znanih besedic res jasen vsakemu izmed častitih čitateljev, pustimo torej naj govore slovenski učenjaki. —

Dr. Karol Štrekelj, c. kr. profesor na graškem vseučilišču za slovansko filologijo s posebnim ozirom na slovensko literaturo, bivši urednik državnega zbornika zakonov, torej sigurno najkompetentnejša oseba v teh zadevah pravi tako-le:

Nemčur, substantiv moškega spola, izvirač iz besede «nemeč» z neprijetno donečo končnico «ur» pomeni človeka, ki se kot rojen Slovenec, ali kot potomec obče znanih slovenskih starišev, sramuje svojega slovenskega pokoljenja in materinskega jezika, ter se povsod kaže za pristnega Nemca, dasiravno je nemškemu jeziku tako malo več, da spoznaš takoj v najpriprostejših stavkih, ki jih spregovori v nemškem jeziku, da ni nemščina njegov občevalni jezik. Umevno je, da se možu z označbo «nemčur» ne pripisuje posebna hvalevredna lastnost izvzemši morebiti med onimi človeškimi sloji, ki smatrajo zatajevanje najnaravnejši vezi, vezi materinskega jezika in narodne pripadnosti — za nekako etično hvalevredno početje.

V nemščini bi se zaznamoval «nemčur» z besedico «talminečur», kakor označujejo na primer posamezne politične stranke svoje nekdanje pristaše z besedami: «talmiliberalec,

talmidemokrat, talmirepublikanec, talmimonarhist, talmičeh» itd.

Označba sama na sebi ne škoduje osebnosti dotičnika niti najmanje, saj ni nič drugega, nego nekaka močna negacija v osnovni besedi ležčega pomena: nemeč, ki ni pravi nemeč.

Če je človeško bitje — nemčur, nezadovoljno s tem pridevkom, dokazati bi moralo, da sta se v njegovi rodovini izgubila slovensko nasledovanje in slovenski jezik najmanj že pri starem očetu, oziroma stari materi.

Univerzitetni profesor v Gradcu dr. M. Murko trdi, da se z besedo «nemškutar» označuje politično strankarsko stališče; ker se pa izrazi na primer: «Soci» pri nas ne kaznujejo, tudi beseda «nemškutar» ni razžaljiva.

Naš rojak profesor Maks Pleteršnik označuje nemčurja — nemškutarja za Slovenca po rodu, ki stoji po svojem političnem mišljenju in delovanju na strani onih Nemcev, ki so nasprotniki razvoju slovenske narodnosti. Beseda ni razžaljiva, ker se rabi največkrat v označenje političnega mišljenja.

Temu mnenju pridružuje se tudi profesor dr. Fran Ilešič s pristavkom, da sta imeni «nemškutar» ali «nemčur» popolnoma istega pomena, samo da se rabi ena v tem, druga v drugem kraju.

Beseda «nemškutar — nemčur» ne gre rada iz grla pravemu, zavednemu Slovencu, zakaj se bavimo tukaj tako natanko s tem čudnim pojmom?

O tem spregovorimo v prihodnjih številkah nekaj besed; opozorimo pa že danes, da sodišča smatrajo besedo «nemčur» ali «nemškutar» za razžaljivo in da se ta psovka kaznuje kot prestoppek zoper varnost časti.

Ljudski shod „Slovenske kmečke zveze“ v Sevnici.

V nedeljo, dne 3. t. m. popoldne se je vršil v gostilniških prostorih g. Janeza Starkla ml. v Sevnici ljudski shod «Slov. kmečke zveze» ob ogromni udeležbi. Na shod je prišlo brez vsake agitacije 250 do 300 kmetov iz sevniške okolice, iz Rajhenburga, iz Blance, iz Zabukovja in celo iz

Nočno svetilo plava po nebeškem ovodu obsevajoč gore in doline, grm in les po mirnih pokrajinah ob Savi.

Tiha je bila noč, samo na drevesu v grajskem vrtu peva slavček ponočno ljubavno pesem.

Ptica zapeva narahlo, nastavi potem glasno glasneje in mileje, da je od milote zadržtela tiha noč.

Tako bje mlado srce burno in burnejše vzplameneče v prvi ljubezni.

Pri odprtem oknu na mokriškem gradu sedi zopet Sofija.

Srebrna mesečina se bleskeče po šipah na grajskih oknih, srebrna mesečina se igra z njenimi lasmi.

Žarečim okom gleda devotka v oči mladega, bledega moža, ki sedi pri njenih nogah — mož je bil Milič. Mali, blede Sofijini prstiči zapletajo se trepetajoč junaku v goste lase, na katere kane tapatam devotkina solza.

— Zjutraj — oglasi se devotka, — umirala sem od žalosti, a zdaj pogibam od veselja. — Moj Tomo, moje srce, moje življenje: Si-li ti? si-li? V svojih rokah držim ljubljeno glavo, da, da tvoja je, nebi je izpustila za cel svet.

Oj ta svet brez srca, brez duše.

Varali so me, izdali so me, hočejo me omožiti z drugim. Pravili so da si mrtev. O hvala Bogu! živ je, živ. — Skoraj ne verjamem. Čakaj, da zaprem oči in sanjam, da sem nesrečna, ali da si ti mrtev. — Devotka zatisne oči, a naglo jih zopet odpre rekoč: Zbudila sem se, ti nisi mrtev, ti sediš pri meni, moj si na veke moj!

Sestra! obrne se devotka proti gospej Marti, ki je sedela v bližini in opazovala srečno dvojico. — Sestra! Bog je dober, predober, iz srca se mu zahvaljujem za vse trpljenje. — Bi-li uživala danes toliko sreče, da nisem pretrpela toliko muk?

— Da! Bog je v istini dober in danes je dokazal podlim dašam, da prebiva nad zvezdami pravica.

— Govori, povej! sili mladenka v zaročenca, kaj si vse pretrpel, koliko si doživel žalosti in trpljenja, zaredi mene, uprav zaradi mene.

— Jokala bom, milo se jokala, da odplačam, kar sem zakrivila.

— Molčiva rajši — šepeče junak — ne da bi obrnil oko od mladenkinega obraza; pusti, da ti gledam milo lice, da se ga nagledam za vse ona leta, ko ga nisem mogel gledati.

Zapustil sem bil popek, zdaj najdem razvito rožo. — Nič nisem trpel, vse sem pozabil, zdaj šele začnem živeti, ker vidim tebe, ki si moja. Oslepiti moram, če mi zgineš izpred oči, umreti moram, če mi umrješ ti, slediti ti moram, kakor dvojček dvojčku. (Dalje prih.)

Loke. Razun tega je na shod prišlo deseterica učiteljev in urednik Narodnega Lista g. Vekoslav Spindler. Zborovanje je otvoril g. dr. Ivan Benkovič kot sklicatelj in zborovalcem javil, da se načelnik kmečke zveze g. Janez Roškar, ne more udeležiti zborovanja, ker je zadržan po svojih opravkih, pač pa je obljubil se udeležiti prihodnjega zborovanja kmečke zveze v Rajhenburgu in na Blanci. Zborovanje je vodil kot predsednik kmet Jože Zalokar iz Blance, kot podpredsednik pa Martin Kozinc, veleposestnik v sevniški okolici.

Mesto zadržanega načelnika «kmečke zveze» je g. župnik Doberček iz Sevnice razlagal program «kmečke zveze». Nato je g. dr. Ivan Benkovič, zaupnik Slovenske kmečke zveze za tukajšnji okraj, razložil politično stališče kmečke zveze v narodnem in drugih ozirih, zlasti pojasnil stališče kmečke zveze nasproti drugim strankam t. j. narodni, štajercijanski, nemški in socialistični stranki. Kmetje so jako pazljivo poslušali in iz vseh obrazov se je čitalo veliko zanimanje.

Zborovanje je bilo nekoliko nemirno, ker so ga došli nasprotniki s svojimi medklici motili. Obadva govornika sta seveda pošteno odgovarjala. K tretji točki dnevnega reda: «državnozbornske volitve» je bil vzel besedo kmet Jože Zalokar in veleposestnik Martin Kozinc ki sta jedernato izjavila, da hočejo kmetje pri prihodnjih volitvah podpirati samo one kandidate, kateri podpišejo program «Slovenske kmečke zveze»; zlasti kmet Jože Zalokar je krepko udrihal po liberalcih, kateri se skrivajo za krinko «Narodne stranke».

Osnoval se je potem okrajni odbor kmečke zveze; načelnikom se je soglasno izvolil kmet Jože Zalokar iz Blance, podnačelnikom pa veleposestnik Martin Kozinc v Sevnici. Zaupni shod okrajnega odbora se vrši v kratkem.

Nato se je na predlog g. dr. Ivana Benkoviča izrekla zaupnica deželna poslanca g. Janezu Roškarju iz Slovenskih Goric in g. dr. Fr. Jankoviču iz Kozjega, ki sta edina poslanca v deželnem zboru, koja sta dosedaj sprejela program kmečke zveze in sta soustanovitelja «Slovenske kmečke zveze». Zaupnica se je sprejela ob burnem odobravanju. Ko je g. dr. Benkovič pozval, naj se oglasi, kdor hoče zoper predlog govoriti ali zoper predlog glasovati, se ni oglasil nihče.

Tudi navzoči pristaši takozvane «Narodne stranke» so želeli besedo in se jim je podelila. Prvi je govoril župan iz Zabukovja g. Božič, ki pa je po naročilu le to mogel spraviti iz ust, naj kmetje nikar ne volijo ne duhovnika, ne učitelja in ne odvetnika. Slišali so se klici: «Zakaj pa vi ne kandidirate, ali bi ti bil rad poslanec?» Toda župan Božič je hitro zginil iz pozorišča.

Ker se je bližal čas odhoda vlaka, zaključil je predsednik Jože Zalokar zborovanje, nato šele se je oglasil k besedi urednik «Narodnega Lista» g. Vekoslav Spindler. G. dr. Benkovič kot sklicatelj zborovanja je posredoval, da se je tudi njemu podelila beseda. Ko je g. Vekoslav Spindler v par stavkih povedal, oziroma hotel povedati, da kmečka zveza kmete hujska, da kmečka zveza postopa nepošteno, nastalo je tako razburjenje med kmeti, da je moral hitro utihniti. Pomirovalne besede predsedništva shoda so toliko uplivalo, da niso kmetje planili na izzivalce. Kmetje so kričali, da Spindlerja nočejo več poslušati, in so

začeli odhajati iz zborovalne dvorane, na kar je predsednik Jože Zalokar zborovanje zaključil.

Novičar.

Občni zbor Posojilnice v Brežicah se je vršil dne 10. t. m. Po odobritvi letnega računa je bil izvoljen novi odbor z načelnikom g. Andrejem Levak in z odborniki: gg. M. Balon, dr. I. Benkovič, Jos. Mešiček, Ign. Polanšek, dr. Jos. Strašek in Ign. Zupan.

Hud agitator za nemškutarskega trgovca Matheisa v Brežicah je Lojze Zorčič, krojač na Trebežu. Če le more potegne slovenskega kmeta v nemškutarsko trgovino in mu prigojvarja da tam kupi. Seveda zastoj to ne dela. Nedavno se je hvalil v neki gostilni, da mu Matheis da celo sukneni obleko in njegovi ženi svileno ruto zato, da mu ljudi v trgovino priganja. Kmetje, varujte se takih agitatorjev ki vas vabijo v nemškutarske trgovine, kajti to, kar dobi tak krojač kot nاپitnino zastoj, morate vi dobro plačati! Zahajajte pa le v slovenske trgovine, kakor k Uršič in Lipeju in Jože Boecio, kjer bodele gotovo najboljše postreženi.

Anton Faleschini v Brežicah sin znane, pokojnega J. Faleschini, je poskušal svojo srečo že na več krajih. Prakticiral je v trgovini v Ljubljani, pa ni šlo — iti je moral on; vežbal se je potem v «brežiški šparkasi» za hranilničnega tajnika, pa zopet ni šlo. Poslali so ga v Celje na «rotež», da se izvežba za občinskega tajnika. Sklenili so bili namreč mestni očetje, postaviti moža na tajniški stolec v Brežicah, kar bi seveda ne bilo preveč narobe. «Zlahta» bi ostala vkup! Pa čudo, tudi to ni šlo. Martin v Zagreb, Martin iz Zagreba. V zadnjem času poskušal se je ta gospod v pisarni okrajnega zastopa, tu pa še celo ni šlo in tako je postal lesni trgovec prevzemši trgovino za pokojnim Höflerjem. Zdaj se je pripetil pravi čudež. Zaničevalec, smrtni sovražnik slovenskemu jeziku, spreobrnil se je kar čez noč v navdušenega prijatelja — slovenskih grošev. V pravilni slovenščini ponuja prav ganljivo slovenskim strankam deske in hlode, trame in prekle na prodaj. Dotično naznanilo vtihotapilo se je pomotoma celo kot inzerat v zadnjo številko «Posavske Straže», ker je pojasnilo k tamu naznanilo pomotoma zadržano. Ne boš Jaka, v tvojo trgovino ne stopi nobeden zaveden Slovenec! Za naše slovensko ljudstvo je in ostane slov. trgovina na zemljišču «delniške pivovarne» v Brežicah in to trgovino vodi zaveden Slovenec, veleposestnik gospod Mihael Balon. — Priporočamo vsem zavednim Slovencem edino slovensko lesno trgovino v Brežicah! Capito, signor Antonio?

Divji lovec v Brežicah! Dne 1. aprila t. j. na velikonočni ponedeljek prirede diletantje iz Ljubljane priljubljeno narodno igro «Divji lovec». To je že tretja narodna igra, ki jo priredi ta družba v Brežicah. Spominjaje se obeh prejšnjih predstav, pričakujemo po pravici na ta večer zopet izrednega užitka.

Poštnemu uradu v Brežicah hočemo o priliki posvetiti nekaj vrstic, za danes naj to zadostuje!

Diletantska predstava v Dobovi dne 16. t. m. je dobro vspela.

Slovenska zaloga lesa M. Balon je kupila v Gornjesavinski dolini veliko množino suhega zdravega lesa za stavbena ter obrtniška podjetja. Poslužite se te ugodnosti!

Volilnega shoda «Kmečke zveze» v Rajhenburgu se je udeležilo blizu 200 kmetov s štirimi župani iz Anž, Gorice, Senovega in Razteza. Ves program se je mirno izvršil. G. Tratnik je razpravljal o novi volilni reformi, ekonom g. Martin Cerjak o «Kmečki zvezi» in domači župnik o programih raznih političnih strank. Mnogo kmetov iz Stolovnika, Armeškega, Anž in Razteza je na tem shodu dalo slovo laži «Narodni stranki», ker so jasno sprevideli, da je ista koristna le gospodi, a zelo škodljiva slovenskemu kmetu. Čast tem možem! Vsi zborovalci do zadnjega so sklenili pristopiti h «Kmečki zvezi» in voliti edino le kandidata «Kmečke zveze», naj si bo ta kmet ali gospod. Sklenila se je tudi enoglasno resolucija v tem smislu. — «Narodna stranka» se je pod vodstvom znanega krčmarja Hasa iz Rožnega shoda udeležila — a kmetje je niso marali in poparjena je zopet odlazila.

Kandidatje slovenske kmečke zveze so dosedaj sledeči: g. Janez Roškar, dež. poslanec, načelnik kmečke zveze in kmet pri Sv. Ivanu v Slov. Goricah, za okraje Maribor levi breg, Št. Lenart, Radgona in Ljutomer; g. Franc Pišek, kmet v Hotinji vasi pri Mariboru, za okraje Maribor desni breg, Slov. Bistrica in Konjice; g. Franc Robič, deželni odbornik in profesor v Mariboru za okraje Šoštanj, Gornji grad, Slov. Gradec in Marenberg. Za druge štiri okraje kandidati še niso določeni, zlasti ne za okraje Brežice, Sevnica in Laški Trg.

Kandidatje «narodne stranke» še niso znani. V našem okraju kandidirajo socialni demokrati vodjo delavcev v Zagorju Čobala, v zagorskem okraju pa kot socialist kandidira pesnik Cankar.

Nove laži trosi «narodna stranka» o dr. Benkoviču. V «Slov. Narodu» mu nekdo očita, da se je hotel zahrbtno polastiti dvorane g. Juvančiča v Zidanem mostu, kamor je narodna stranka sklicala zborovanje svojih zaupnikov za 14. t. m. Dr. Benkovič je za odstop dvorane prosil že 1. sušca 1907, ne da bi se mu sanjalo o tem, da isti dan hoče tam «narodna stranka» zborovati. G. Juvančič je takoj odgovoril, češ, da ne more ustreči, ker ima le dve večji sobi na razpolago, katere za došle goste rabi. O zaupnem zborovanju «narodne stranke» je dr. Benkovič zvedel šele v ponedeljek 11. t. m. iz cirkularov, katere «narodna stranka» razpošilja vabeč na shod 14. t. m. Vrhunec predrznosti pa si je dovolila «narodna stranka» v svojih ravno omejenih cirkularih. Dr. Benkoviču se očita, da se je preselil s Kranjskega in da je v malo letih bogat postal. Dr. Benkovič — bogat; temu se vsakdo smeje, kdor pozna njegove razmere; pač pa bi gotovo lahko drugače stal, če bi toliko časa ne žrtvoval narodnemu in poličnemu delu. Očita se mu, da za kmeta še nikdar ni nič storil; z mirno vestjo pa dr. Benkovič lahko trdi, da je storil mnogo več nego tisti laži-kmečki prijatelji v Celju. — Dr. Benkovič je nestanoviten značaj — pravi «narodna stranka», — ker je moral sodno službo zapustiti «on že ve zakaj». Kolikor besed, toliko laži! Dr. Benkovič je iz sodne službe radovoljno izstopil, ker mu ni ugajalo uradniško življenje, kdor

kaj drugega trdi, ta je lažnik! Dr. Benkovič je neodkrit, pravi «narodna stranka», ker je žandarje klical na pomoč zoper slovenske kmete. Ta laž je bila popravljena že v zadnji številki «P. S.» Poslanec mora biti domačin, kriči «narodna stranka». Saj dr. Benkoviča še nikdo ni kandidatom postavil! Ti celjski gospodje se mogoče prenačijo. Sicer pa je dr. Benkovič tudi domačin; on živi med tukajšnjim ljudstvom, med tem ko ti celjski gospodje samo semtertja pridejo zgago delat in zase reklamno. — Ako se najde vse-skozi zmožen, nadarjen kmet — domačin, ki prevzame ta težaven in odgovornosti polen posel, ter podpiše program slov. kmečke zveze, potem tudi o kandidaturi dr. Benkoviča ne bode več govora. Sicer pa kmečka zveza ravno tako potrebuje enega jurista, kakor jih ima «narodna stranka» na tucate.

Slovenska kmečka zveza priredi javni društveni shod v Laškem Trgu v nedeljo dne 17. t. m. popoldne v pivnici delniške pivovarne. — V Rajhenburgu ob nedeljah, dne 10. sušca pri g. Pohletu, dne 17. sušca pri Sv. Antonu in dne 24. sušca v Dovškem pri gospodu Kralju vsikdar ob 3. uri popoldne javni ljudski volilni shod. Dnevni red: 1. Nova volilna postava. 2. «Kmečka zveza» in njen program. 3. Druge stranke in njihovi programi. 4. Razgovor o državnozbornih volitvah. 5. Slučajnosti.

Skupni društveni shod v Trbovljah priredita dne 24. t. m. kmetško bralno društvo in delavsko društvo v Trbovljah.

Shodi zaupnikov kmečke zveze v svrhu določitve kandidata za državnozbornske volitve se vrše prihodnji teden.

Slovenska kmečka zveza priredi tri javne shode v rajhenburški okolici in na Blanci tekom prihodnjih tednov, slede drugi shodi.

Zborovanje učiteljskega društva v Sevnici. Prejeli smo in objavljamo: Slavno uredništvo! V 8. številki vašega cenjenega lista se nahaja pod zaglavjem «Šest zborovanj v Sevnici» med drugim tudi to-le: «Zborovanje učiteljskega društva in občni zbor Posavske podružnice planinskega društva se je vršil v istem lokalu in skoro v istem času, kakor zaupni shod «narodne stranke»; to je vsekako značilno, bodisi za «narodno stranko», bodisi za učiteljsko društvo. Ker ta notica glede učiteljskega društva ne odgovarja resnici, prosimo, da blagovolite v prihodnji številki «Posavske Straže» pojasniti, da je «Učiteljsko društvo za brežiški in sevnški okraj» zborovalo dopoldne v šoli, torej ne v istem času in ne v istem lokalu, kjer se je vršil zaupni shod «narodne stranke». Dan in kraj za to zborovanje je določilo društvo samo na svojem občnem zboru dne 6. januarja, torej v času, ko ni moglo vedeti, da se nameravajo isti dan prirediti v Sevnici še druga zborovanja. Sicer pa je učiteljsko društvo nepolitično strokovno društvo in nima kot tako s političnimi strankami ničesar opraviti. — Sevnško-brežiško učiteljsko društvo. Videm-Sevnica, dne 9. marca 1907. Predsednik: J. Knapič, tajnik: Fran Drnovšek.» — (Dostavek uredništva. Opozorjamo, da smo trdili, da ste bili obe zborovanji skoro ob istem času. Ker je učiteljsko društvo svoje zborovanje že davno preje kot «narodna stranka» določilo, ostane povdarjana značilnost le na strani «narodne stranke.»

Slov. kmečka zveza za Štajersko — klerikalna?? Celjski gospodje dr. Kukovec, dr. Božič, dr. Serbec, dr. Stiker, dr. Karlovšek vsak dan kličejo: «Kmetje, ne vstopajte v kmečko zvezo, ta je klerikalna, duhovska! Duhovni hočejo vpreči kmeta v svoj klerikalni voz!» Ti gospodje v glasé-rokavicah in z visokimi cilindri si pač mislijo, da jim bo največ pomagalo obrekovanje slov. kmečke zveze. Kaj je klerikalizem? Klerikalizem je duhovniška nadvlada. Da je kmečka zveza klerikalna, da kmečka zveza želi duhovniško nadvlado, to je bajka, katero so si celjski gospodje izmislili, da s tem slepe naše ljudstvo. Kmečka zveza noče duhovniške nadvlade in je ne bo nikdar priznala. Kmečka zveza ni radi duhovnikov ustvarjena, ampak radi kmeta. Kmečka zveza pa ne bo nikdar odrivala sodelovalcev, če so tudi iz duhovniškega stanu. V odboru zveze sede samo kmetje (izvemši enega samega odbornika), in sicer le samostojni kmetje, ki znajo samostojno misliti, katerim ni treba v Celje hodit po svojo politično modrost. Kmečka zveza ima celo najbolje spodnještajerske kmete v svoji sredi, n. pr. Roškarja, Pišeka, Mlakerja, Vrečkota itd. Zakaj pa je «narodna stranka» ob ustanovitvi duhovnike vabila v svojo sredo? Sedaj pa kmečki zvezi očita, da je duhovniška! Ako se «narodna stranka» ni sramovala duhovnika, potem tega tudi kmečki zvezi ni treba. Kmečki zvezi je vsak odkrit zagovornik njenih ciljev dobrodošel, naj pride iz tega ali onega stanu. Kmečka zveza ne zamaže nobenega stanu, zahteva pa, da se oni stanovi zavzamejo za koristi kmečkega stanu, ki je dandanes najbolj v nevarnosti. Kmečka zveza ima namen, vse stanove pritegniti v harmonično sodelovanje za skupne koristi; ta njen namen se bode s časom moral tudi na zunaj pokazati.

O zaupniku slovenske kmečke zveze za naš okraj, dr. Ivanu Benkoviču, se trdi v letakih ali povabilih, katere «narodna stranka» razpošilja za zaupni shod dne 14. t. m., da dr. Benkovič kmeta le tedaj pozna, kadar ga potrebuje. Ta zlobnost celjskih gospodov presega že vse meje in se jim bo z obrestmi vrnila. Kaj pa ima dr. Benkovič od tega, da žrtvuje cele dneve, a ne samo čas, ampak tudi novce, zdravje za organizacijo kmečkega stanu? On kot sin kmečkih starišev ravno tako dobro pozna kmečke potrebe kot tisti gospodje v Celju, ki imajo ljubezen do kmeta le v ustih in na jeziku. Ti obrekovalci napravijo kak shod, nekoliko deklamirajo, da so tudi prijatelji kmeta, potem nekoliko pozabljajo po časopisih; s tem pa je njih dolžnost storjena, kajti v kratkovidnih ljudeh vzbude misel, da so tudi oni prijatelji kmečkih teženj. Če kdo posluša njihove sladke govore, če kdo bere njih sladke članke po časopisih, potem se morajo seveda kmetu sline cediti po deveti deželi, katero jim obetajo, katero pa sebi žele! Toda kdor te gospode bliže pozna, temu se hitro odpro oči; upamo, da se tudi našemu okraju odpro oči. «Vsiljujejo nam dr. Benkoviča!» tako kriče ti «narodnjaki», pravzaprav «patent-narodnjaki». Kdo pa se bolj vsiljuje nego vi, celjski gospodje? Zakaj pa ste zanesli razdor in razpor v naš okraj, ki je bil na potu mirnega razvoja v narodnem in gospodarskem oziru? Kaj mislite, da ste odrešeniki našega okraja? Sedaj pridete po žetev, ko pa je bilo treba sejati, vas nismo poznali! Sedaj razburjate in begate ljudstvo

s svojimi medenimi programi, s svojimi sladkimi besedami, ko pričakujete plačila brez truda! Skrbeli bomo, da vas ljudstvo spozna, ne le po besedah, ampak tudi po delih (katero pa bomo morali z lučjo iskati.) Na svidenje.

Kandidatom za naš okraj je bil določen od «narodne stranke» dr. Kukovec, odvetniški koncipient v Celju in vodja novopečene stranke. Ker mu je grozdje prekislo, hočejo kandidirati kmeta in s tem kmečki zvezi zgago delati, četudi bi dotični kmet 6 let na Dunaju z molčanjem delal za kmečke koristi. Za »Kanonnenfutter« je pa tudi kmet dober, tako si mislijo generali «narodne stranke.»

Krške novice.

Roditeljski večer. Krško učiteljstvo je povabilo pretečeno soboto šolske prijatelj na I. roditeljski večer. Krčani in Videmčani so se odzvali v tako mnogobrojnem številu, da je bila obširna telovadnica napolnjena do zadnjega kotička. Ravnatelj mešč. šole g. dr. Tom. Romih je pozdravil vse navzoče ter se jim zahvalil za njih udeležbo. Govoril je potem o «važnosti stika šole z domom». Povdarjal je, kolike važnosti so za nas roditeljski večeri, s katerimi se omogoči, da pridejo stariši z učitelji svojih otrok v ožjo dotiko. Šola in dom se morata sporazumovati, domača in šolska vzgoja se morata dopolnjevati — le v tem slučaju lahko dosežemo povoljne uspehe. Kakor se pri domači vzgoji morata sporazumeti oče in mati, tako se morata za časa šole sporazumeti šola in dom. Slabo bi bilo za otroka, ako bi doma podrl to, kar je šola sezidala in slabo bi bilo, ako bi šola o domači vzgoji nepremišljeno sodila. — Nato je c. kr. okr. šolski nadzornik g. Lj. Stiasny opisal svoje popotovanje v Carigrad, kojemu je navzoče občinstvo sledilo z vidnim zanimanjem. Predavanje je pojasnjevalo 50 skioptičkih slik, tako da si je občinstvu kraje, o katerih je g. predavatelj govoril, moglo tudi ogledati. Okrajna učiteljska knjižnica si je namreč priskrbela izvrsten skioptikon, kateri je namenjen v prvi vrsti pouku šolske mladine; prirejela se bodo pa tudi predavanja za odrasle. — Med predavanjem so bili trije odmori, med katerimi so pevci zapeli več skladb. Najboljši dokaz pa, da je občinstvu predavanje ugalalo, je dejstvo, da si želi, da bi se nadaljevalo s predavanji.

Drugi roditeljski večer priredi tuk. učiteljstvo v soboto, dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer v telovadnici meščanske šole v Krškem. Predaval bode strokovni učitelj g. Karol Humek o zidarskem gradivu. Predavanje je bolj določeno za obrtnike, a tudi drugi bodo videli in slišali dokaj poučnega in zanimivega. Kakor prvo predavanje bode tudi to združeno s 50 skioptičkimi slikami. Obenem bode pojasnjeval okr. šol. nadzornik g. Lj. Stiasny, da je nevednost najdražja stvar v deželi. Vstop je dovoljen vsakemu odraslemu, ki se zato zanima. Posebna vabila se k temu predavanju ne izdajo.

≡≡≡ **Vajenca** ≡≡≡
sprejme takoj **V. Ferenčak**
stavbeni in mizarski mojster
na Vidmu.

Poslano.

Na obrekovanja in sumničenja g. dr. Vekoslava Kukovca v Celju, načelnika «narodne stranke» v «Narodnem Listu» od 7. t. m. odgovorjam, da bodem g. dr. V. Kukovec dal priliko, dotična obrekovanja in žaljenja pred sodiščem dokazati.

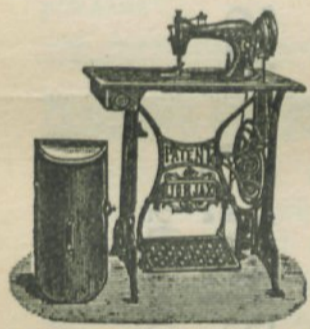
Brežice, dne 10. sušca 1907.

Dr. Ivan Benkovič.

Domače gospodarstvo.

Marsikatera nesreča se pripeti. S tem člankom smo v št. 7 našega lista opozorili kmete na važnost zavarovanja objekta, ki dela pri mlatilnicah in drugih nevarnih strojih. Pripomniti še moramo, da kmetu ni treba plačevati nobene zavarovalnine, ker dotične prispevke plačuje štajerski deželni odbor v smislu sejskega sklepa z dne 5. aprila 1892 št. 25; razglas delavske zavarovalnice proti nezgodam z dne 30. aprila 1892, št. 4982. Kmet ima torej le dolžnost svoje stroje v smislu našega pouka v 7. št. «Posavske Straže» politični oblasti naznaniti.

Tiskovine se smejo zahtevati pri zavodu samem ali pri okrajnem glavarstvu. Zahtevajte slovenske tiskovine saj jih imajo, ako ne verjamete, vprašajte Kokarčane!

Ceniki brezplačno!

Največja zaloga koles, šivalnih in pisalnih strojev najboljše kakovosti.

Ivan Jax in sin
Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Herman Klabučar

klepar in krovec s škli in eternitom

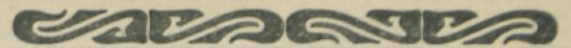
v Krškem.

Priporočam se slavnemu občinstvu, da prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča dela. Obenem se usojam naznaniti, da popravljam tudi mehanične stvari, kakor bicikelne, šivalne stroje, hišne brzozave in telefone i. t. d.

Letni in živinski sejmi.

Meseca sušca t. l. vršili se bodo v polit. okraju Brežice letni in živinski sejmi sledeče dni:

Dne	1. sušca na Planini	sod. okr. Brežice.
"	2. " v Pišecah	" " Brežice.
"	6. " " Št. Petru	" " Kozje.
"	8. " " Pilštanju	" " "
"	11. " " Kapelah	" " Brežice.
"	15. " " Zdolah	" " "
"	16. " " Podsredi	" " Kozje.
"	18. " na Vidmu	" " Brežice.
"	18. " v Sevnici	" " Sevnica
"	18. " Podčetrtku	" " Kozje.
"	21. " " Artičah	" " Brežice.
"	21. " " Žig. vrhu	" " Sevnica
"	26. " " Dobovi	" " Brežice.
"	26. " na Bizeljskem	" " "
"	28. " v Rajhenburgu	" " Sevnica

Slav. občinstvu naznanjam, da sem odprl

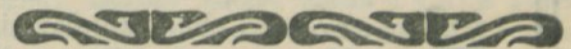
**zalogo trpežnih, doma
izdelanih čevljev**

moških, ženskih in otroških od najmodernejše do navadne oblike, iz najfinejšega kakor tudi trpežnega usnja. — Priporočam se tudi za naročila po meri (po sedajnih visokih cenah usnja) zelo zmernih cenah iz različnega usnja in različne fazone.

A. OMERZU

4-7

čevljar v Krškem št. 103.

Hranilne vloge imajo sirotinsko varnost.

Občinska hranilnica v Krškem

Edina slovenska hranilnica v Posavju.

Urduje ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure dop.

Obresti se k glavnici polletno pripisujejo in dobe vlagatelji letno 4.04%.

Posojuje se proti vknjižbi po 5% proti poljubnemu vračilu, na osebni kredit pa po 6% brez drugih stroškov.

Za varnost hranilnih vlog jamči: občina Krško, posebni poroštveni sklad in rezervni sklad in vse imetje hranilnice same.

Zavod stoji pod vladnim nadzorstvom.

4

Stavbinska zadruga

„Lastni Dom“

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Brežicah

kupuje svojim članom hiše, zida svojim članom hiše, posojuje svojim članom denar na menjice in zemljišča, eskomptira (prevzema v takojšnje izplačilo) terjatve svojih članov-obrtnikov.

Izposojeni denar se obrestuje s 5 1/2% do 6% in se vrača proti 1/2% do 2% amortizaciji.

Deln. družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zastopnik pivovarne v Brežicah je g. Alojzij Schweiger.

Zahtevajte povsod „Posavsko Stražo“ in naj ne manjka v nobeni gostilni ali kavarni!

Kdor ponižuje se sam, podlaga je tužjevi peti!

SVOJI K SVOJIM!

Slovinci! Združimo se! Sloga jači, nesloga tlači!
Podpirajmo le svoje prijatelje! Podpirajmo le slovenske trgovce, obrtnike in krčmarje!

Naši trgovci so: tvrdka Uršič & Lipej, tvrdka A. Umek, tvrdka Jos. Boecio (preje Varlec), gosp. Janko Broz, veleindustrijalec (zaloga moke), združeni pivovarni Žalec in Laški trg (založnik pive g. Al. Schweiger), g. Miško Balon, lesni trgovec (skladišče na prostoru del. pivovarne Žalec-Laški trg) vsi v Brežicah. G. Franc Gerec, veletržec v Pišecah, g. Andrej Frece, g. Martin Frece, g. Andrej Kos, g. Jože Vrečko itd., vsi na Bizeljskem. G. J. Vidmar in g. Anton Zorčič v Kapelah, g. Rozalija Novak in Franc Perger v Dobovi, g. Franc Petan v Sromljah, g. Karl Prešiček v Zdolah, g. Anton Vahčič na Vidmu.

Naši obrtniki so: svečar in medicar Maks Hierländer, brivec in lasničar Josip Holy, krojač Pavl Kovačič, sedlar Franc Krulc, klobučar Franc Lebar, lončar in pečar Fr. Mastnak, mizar Frid. Medved, krojač Miha Novak, sodar Franc Pipan, pek Ignacij Polanšek, mizar Franc Resnik, slikar Franc Sikošek, mehanik in umetni ključavničar, Franc Strniša, klepar Ignacij Zalokar, čevljarja Franc Veršec in Stjepan Cipek.

Naši gostilničarji so: Anton Koštomaj v «Narodnem Domu», mesarja Ivan Grobušek in Anton Klavžar, vsi v Brežicah, dalje Janez Volčanšek, Franc Zorko, Jože Mion, Anton Žerjav in Marija Kos na kolodvoru.

➔ Vse naslove izveste v „Narodnem Domu“. ➔

Podpirajte samo one trgovce, krčmarje in obrtnike, ki imajo slovenske napise!

SVOJI K SVOJIM!

Biti slovenske krvi, hodi Slovencu ponosi!

Prva in največja slovenska trgovina

v Brežicah

Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnenega blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata z odličnim spoštovanjem

Uršič & Lipej.

Nova slovenska trgovina „Pri novem svetu“

Jos. Boecio v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenega in volnena blaga z moškimi in ženskimi perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

== Izvoz jajec na debelo. ==
Cene strogo solidne in točna postrežba.

SV. Cirila in Metoda.

➔ Slovenci!

spominjajte se družbe

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigovoznico po zmernih cenah.

Izdajatelj in odgov. urednik: Andrej Sever.

POSODJILNICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti 5 $\frac{1}{2}$ % ali 6% obrestovanju;
obrestuje hranilne vloge s 4 $\frac{1}{2}$ % (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;
uradnje vsak ponedeljek in četrtek od 8 $\frac{1}{2}$ do 12. ure dopoldne v «Narodnem Domu», I. nadstropje;
ima svoje gostilne v «Narodnem Domu» z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter «na Griču» na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.
Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadružnikom.

Leta 1906 do 1. grudna je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

L. 1906 je bilo prometa 2,772.709.87 K. ODBOR.

Lastnik in založnik: «Narodni konzorcij v Brežicah».

Tisk «Zadružne tiskarne» v Krškem.